

Boligforeningen Solgaarden

kan som Aabyhøj Boligforening føre sin historie tilbage til 1942, altså den første periode af Besættelsen. Opkomsten af de to boligforeninger kom til at betyde, at der i disse år ikke blev nogen egentlig bolignød i Aaby Sogn trods en stærk stigning i indbyggertallet. Forsøg på sammenlægning af de to foreninger lykkedes ikke, men i slutningen af tresserne var de fælles om opførelsen af Åbyhøjgården. I dag administreres Solgaarden sammen med Aabyhøj Boligforening. Længst nede til højre ses bagsiden af brugsen på Hertzvej, som fik en ret kort levetid og forlængst er lukket.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

AABY-AABYHØJ

LOKALHISTORISKE FORENING

KALENDER 2004

Mens vi havde stor succes med 2002-kalenderen, der lanceredes under temaet "Postkort" og omfattede et salg på flere end 900 eksemplarer til private, blev sidste års udgave ("Motiver, der har eller har haft tilknytning til Gammel Åby") lidt af en skuffelse, idet privatsalget faldt med godt to hundrede kalendere til knap 700.

Det skyldes næppe, at vi sidste år forhøjede prisen en smule, men nok i højere grad udgivelsen af vor hjemstavnsbog "Åby og Åbyhøj - fra landsby til forstad". Salget af denne har overtruffet vores dristigste forventninger. Det andrager p.t. nær femten hundrede eksemplarer, og afsætningen fortsætter, omend i behersket tempo. Vi skylder i den forbindelse en varm tak til vore dygtige sælgere af bogen: Tobaksafdelingen i Kvickly, Åby Bibliotek, Gissel Møbler og Frisør Jens samt Arbejdernes Landsbank.

Og nu er vi på banen med Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Forenings 2004-kalender. Vi har i denne omgang ikke noget specielt emne, men håber alligevel, at de valgte billeder vil vække så stor interesse, at salget til private vender tilbage til tidligere udgavers norm. Vel vidende, at det, som er aktuelt i dag, er historie i morgen, bringer vi i denne udgave flere næsten dugfriske billeder.

Hjertelig tak til de mange, som år efter år støtter os ved uden nogen form for vederlag at forhandle vor kalender: Aabyhøj Døgnkiosk, Arbejdernes Landsbank, Danske Bank, Frisør Jens, Nordea, Slagter Fisker ApS, Tobaksafdelingen i Kvickly og Åby Bibliotek.

Tak også til vore sponsorer Aabyhøj Handelsstandsforening, møbelhandler Gissel og Aabyhøj Boligforening. Deres trofaste støtte år efter år udgør et fint fundament for kalenderens økonomiske succes.

Gentagne gange har vi også glæde af årvågne mennesker i foreningens medlemskreds. I indledningen til sidste års kalender gjorde vi opmærksom på, at en oplysning på 2002-kalenderens bagside ikke var rigtig, idet der i tekstens fjerde linie skulle have stået Marie Høyer i stedet for Marie Hermansen. Men nu fortæller et af vore trofaste medlemmer, Inger Andreasen, at vores oprindelige oplysning var rigtig. Hun skriver: "Min mor... blev som 16-årig ansat i fru Wangers reklamebureau i Århus... den 1. november 1919. På daværende tidspunkt havde Marie Hermansen startet trikotageforretningen på Silkeborgvej, men hun havde den ikke så længe, da hun blev syg i forbindelse med den spanske syge, så hun har nok solgt den i ca. 1920 til Marie Høyer." Grundige kildestudier giver Inger Andreasen ret, og vi siger tak for henvendelsen.

Bakkeallé 10

Huset er formentlig bygget i 1908 af handelsgartner Frederik Nielsen, der tidligere havde drevet gartneri i Møllestien i Århus. Fra 1920 var det ejet af rentier, senere benævnt grosserer, Gotfred Bech, som havde huset indtil omkring 1938-39, hvor huset blev omdannet til plejehjem af plejer Fr. V. Sørensen. Det var herefter plejehjem i en lang årrække, og blandt beboerne genfindes i 1941-42 pensionist Frantz Scheibye, der tidligere boede i Åby, hvor han blev regnet for lidt af en særting. I 1950 var det stadig plejehjem. I 1980 genfindes huset i Århus Vejviser, men nu med studerende beboere, som senere danner rejsebureauet Ruby Rejser, der fornylig er flyttet til Mejlgade i Århus.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Januar 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
1				1	2	3	4
2	5	6	7	8	9	10	11
3	12	13	14	15	16	17	18
4	19	20	21	22	23	24	25
5	26	27	28	29	30	31	

1. Nytår
6. Hellig 3 Konger

Heimdalsvej

Med Ceres isbassin og i baggrunden formentlig Læssøesgades skole, indviet i 1921. Heimdalsvej hører til den gamle udstykning i Åbyhøj, men der gik en årrække, før gaden fik sit navn. I sognerådets forhandlinger den 20. november 1906 forelå der således et andragende fra postbud N. K. Nicolaisen om at få anbragt gadeskilte plus husnumre. Sagen havde tidligere været drøftet i sognerådet, men faldt, fordi Åbyhøj Grundejerforening ikke ville medvirke til afholdelse af udgifterne. Det brave postbud Nicolaisens andragende fik dog sognerådet til at nedsætte et udvalg til at fremkomme med forslag til navne. Udvalget fremkom i januar året efter med forslag til syv gadenavne, heriblandt formentlig også Heimdalsvej.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Februar 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
5							1
6	2	3	4	5	6	7	8
7	9	10	11	12	13	14	15
8	16	17	18	19	20	21	22
9	23	24	25	26	27	28	29

22. Fastelavn
24. Skuddag

Jepe Aakjærvej 28

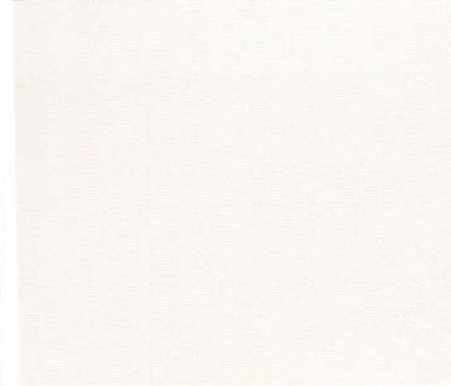
Billedet stammer fra omkring 1927 og viser et næsten nyopført hus og en grusvej. Vejen er ukendelig i dag, men selve huset ser nu - femoghalvfjerds år senere - i høj grad ud, som da maskinarbejder C. Chr. Knudsen, der var ansat hos DSB, lod det opføre. Som naturligt er, har man i tidens løb udskiftet døre og vinduer, og søjlerne er blevet erstattet af en altan. Nummer 28 var dengang øjensynligt det nordligste hus på Aakjærvej og i familien Knudsens eje til for fire år siden.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Marts 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
10	1	2	3	4	5	6	7
11	8	9	10	11	12	13	14
12	15	16	17	18	19	20	21
13	22	23	24	25	26	27	28
14	29	30	31				

Kugleposten ankommer

Billederne er udaterede, men viser formentlig indvielsen af Åbyhøj Posthus 1. april 1924. Indtil da havde postvæsenet haft forskellige adresser nær det nuværende torv, men i 1924 købte postforvalter Bech Andersen 1429 kvd. alen af Åbyhøj Brugsforening og opførte det nye posthus. I første omgang var det Bech Andersens hustru, som blev bestyrer af postkontoret, men fra 1926 overtog Bech Andersen selv posthuset. 1. maj 1943 købte postvæsenet bygningen, og i 1954 overtog politiet bygningen, da posthuset flyttede til sin nuværende adresse. Bygningen rummer i dag Sparekassen Kronjylland.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalthistoriske Arkiv).

April 2004

4. Palmesøndag
8. Skærtorsdag
9. Langfredag
11. Påskedag
12. 2. Påskedag
16. Dr. Margrethe II

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
14				1	2	3	4
15	5	6	7	8	9	10	11
16	12	13	14	15	16	17	18
17	19	20	21	22	23	24	25
18	26	27	28	29	30		

En nænsom restaurering

Som nævnt i indledningen drejer historie sig om andet end fortiden. For syv år siden viste vi et billede af Elses (Tyk' Elses) hus, som det så ud i 1931, og på fotoet ovenfor fra Kærvej oplever vi samme bolig, som den tager sig ud næsten halvfjerds år senere. Adskilligt er ændret: en skorsten er fjernet, taget fornyet og forsynet med tre kviste, mens indgangsdøren er flyttet og stakittet borte. Men en sammenligning fortæller også, at ændringerne er sket med nænsomme hænder og dyb respekt for den oprindelige bygnings udseende.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Maj 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
18						1	2
19	3	4	5	6	7	8	9
20	10	11	12	13	14	15	16
21	17	18	19	20	21	22	23
22	24	25	26	27	28	29	30
23	31						

7. Bededag
 20. Kristi himmelfart
 26. Kronprins Frederik
 30. Pinsedag
 31. 2. Pinsedag

Odinsvej 3 og 5

Det ene af dobbelthuset på Odinsvej, nemlig nr. 3 blev bygget omkring 1907-08 af arbejdsmand Jens Th. Jensen Nørgård. På trappen ses fru Nørgaard med sine to sønner Niels og Thomas. Desuden ses Jens Hansen med barnebarnet Jens Thorvald Hansen, to år, på armen. Jens Hansen boede Enggårdsvej 2. Han var født i 1838, og døde i 1911. Huset hed IRIS, og der reklameres med, at der er vaskeri. Det blev der i øvrigt ved med at være i huset, i hvert fald indtil 1950. Husene eksisterer fortsat stort set uændret. Bemærk, at Åbyhøj Forsamlingsbygning og Åby Kroen endnu ikke eksisterer.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Juni 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
23		1	2	3	4	5	6
24	7	8	9	10	11	12	13
25	14	15	16	17	18	19	20
26	21	22	23	24	25	26	27
27	28	29	30				

5. Grundlovsdag
7. Prins Joakim
11. Prins Henrik
15. Valdemarsdag
24. Skt. Hans dag
24. Prinsesse Alexandra

Åbyhøj Brugsforening

Brugsforeningens bygning fra 1909, fotograferet engang efter en ombygning i 1918, hvor gulvet i butikken og kælderen var blevet sænket. På trappen ses i midten brugsbestyreren, muligvis Christiansen, der blev antaget i 1918, men i 1921 opsagde sin stilling. Til venstre ses en bror til cykelhandler Peter Hansen, og til højre genfindes Jens Thorvald Hansen, der var to år på billedet fra Odinsvej. Han var nu i lære i brugsen.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Juli 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
27				1	2	3	4
28	5	6	7	8	9	10	11
29	12	13	14	15	16	17	18
30	19	20	21	22	23	24	25
31	26	27	28	29	30	31	

Birkeparken

blev Aabyhøj Boligforenings første afdeling nord for Silkeborgvej og toges i brug i 1957. Ud mod Silkeborgvej blev der i Birkeparken oprettet en række forretninger. Foruden dem, vi ser på billedet fra omkring 1960, ville vi ved en fortsættelse til højre finde trikotageforretning, boghandel, brødudsalg samt radio- og fjernsynsforretning. I dag eksisterer af de nævnte kun frisørsalonen. Resten er borte og erstattet af en klinik for fysioterapi og Stokke Center, en specialforretning for nichemøbler.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

August 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
31							1
32	2	3	4	5	6	7	8
33	9	10	11	12	13	14	15
34	16	17	18	19	20	21	22
35	23	24	25	26	27	28	29
36	30	31					

Fjernvarmeverkets skorsten

Mange åbyhøjere undrede sig i februar 2002 over det usædvanlige syn af en gravemaskine på toppen af Åby Fjernvarmeverks 70 meter høje skorsten. Årsagen til placeringen af gravemaskinen i den højde var, at skorstenen skulle nedbrydes, og at der ikke var plads til en sprængning af bygningsværket. Åby Fjernvarme a.m.b.a. blev stiftet den 1. oktober 1963. Det første anlægsmøde blev holdt i december samme år. 2. oktober 1964 var der rejsegilde, men måneden forinden var den første fjernvarme sendt ud til forbrugerne. I september året efter blev den nu nedrevne skorsten indviet. I forhandlingsprotokollen kan man læse: "Ved røggildet blev der udråbt adskillige hurraer for Aaby Fjernvarme, og deltagerne beværtedes med øl, pølser og cigarer og cigaretter."

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhitoriske Arkiv).

September 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
36			1	2	3	4	5
37	6	7	8	9	10	11	12
38	13	14	15	16	17	18	19
39	20	21	22	23	24	25	26
40	27	28	29	30			

På Åbyvej 50 og 52

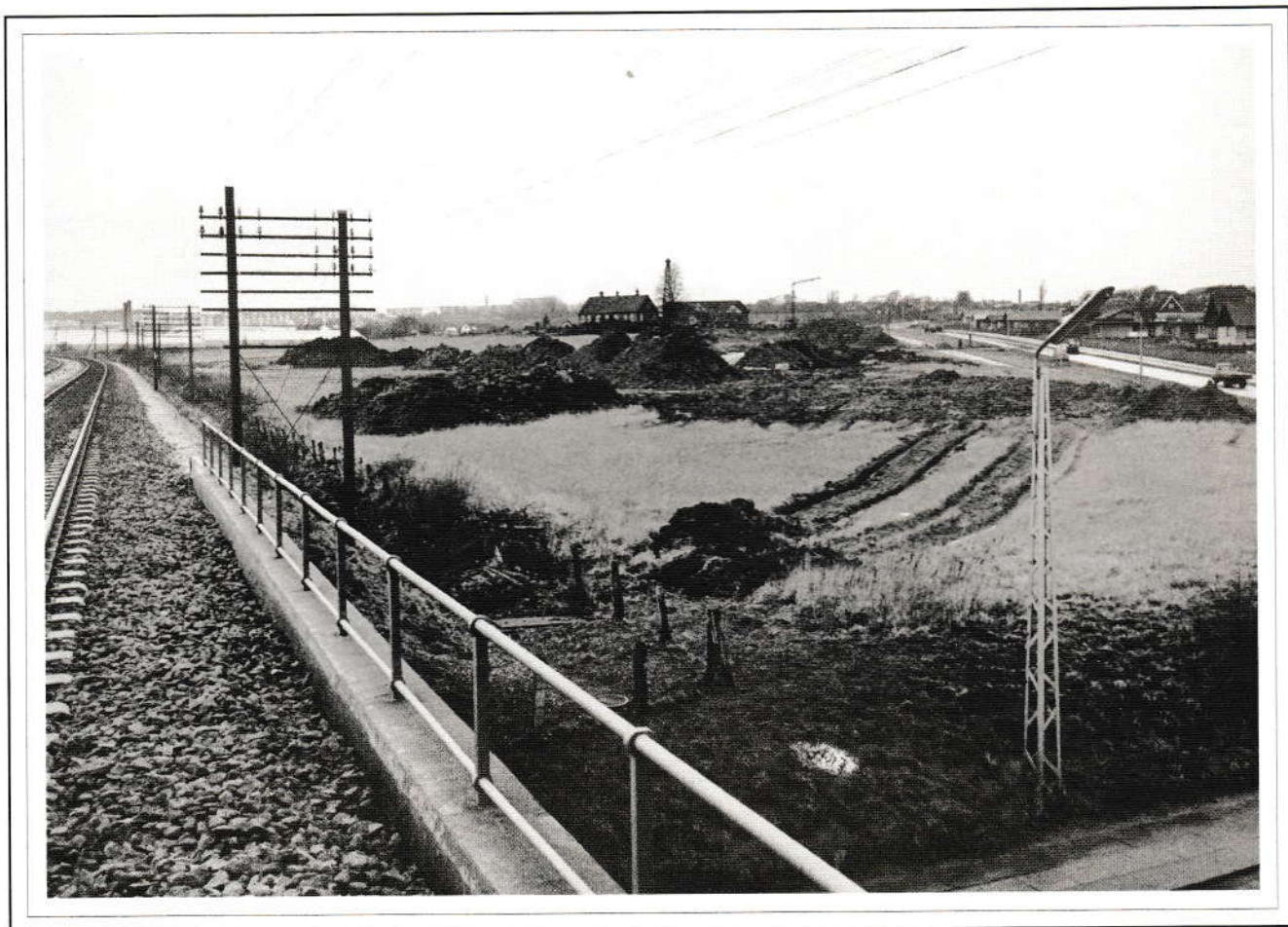
ligger dette idylliske dobbelthus. I nummer 50 boede sognerådsformand og landstingsmand O.I. Offersen fra 1925 til sin død i 1952 og siden hans enke, fru Olga Offersen, til begyndelsen af tresserne. Husene er let genkendelige i dag, omend vinduerne er fornyede og havelågen ved nr. 52 erstattet af carport og baghus, mens forhuset har fået vindfang.

Til venstre i billedet ser man havelågen og lidt af huset, der har nummer 54. Her levede som barn og ung Offersens afløser som sognerådsformand Chr. A. Olesen. Han sad i formandsstolen, til han trak sig tilbage fra rådet i 1966, fire år før Åbyhøj blev en del af Århus.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Oktober 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
40					1	2	3
41	4	5	6	7	8	9	10
42	11	12	13	14	15	16	17
43	18	19	20	21	22	23	24
44	25	26	27	28	29	30	31

Åbyhøjgården

Den 19. august 1966 vedtog sognerådet at sælge 85.000 kvadratmeter jord fra den gamle Åbyhøjgård til et byggeri med plads til godt 300 boliger. En betingelse var, at de to boligforeninger, Aabyhøj og Solgaarden, skulle overtage jorden og bygge i fællesskab, ligesom man ønskede, at samarbejdet fortsatte udover byggeperioden. Kort efter begyndte det første elementmontagebyggeri i Jylland, og på dette foto fra 1966 ser vi forberedelserne. Billedet er taget fra viadukten ved Søren Frichsvej, og linsen er rettet mod nordvest. Lidt til venstre har vi Åbyhøjgård og skråt bagved gartneriet Petersminde. Vejen til højre er Viby Ringvej, endnu ikke fuldt udbygget.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

November 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
45	1	2	3	4	5	6	7
46	8	9	10	11	12	13	14
47	15	16	17	18	19	20	21
48	22	23	24	25	26	27	28
49	29	30					

Møllers pølsevogn

Den 15. december 1953 fik arbejdsmand Kr. Møller Åby Sogneråds tilladelse til at forhandle varme pølser fra vogn med studeplads på Torvet. Afgiften til kommunen var på 200 kr. årligt. Vognen, der havde kostet den nette sum af ca. 20.000 kr., blev straks en succes. Aabyhøj Ugeavis skrev således: "De unge flokkes i stort tal om vognen i eftermiddags- aften timerne og nyder med velbehag vognens mange forskelligartede delikatesser."

Billedet er fra 1955. I baggrunden ses det flagbarometer, som tømrermester Harry Rasmussen havde stillet op i anledning af indsamlingen til flagalleen. Møllers pølsevogn blev fornyet flere gange i årenes løb og opnåede at blive en institution i byens kulinariske liv, indtil den for få år siden blev afhændet.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

December 2004

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
49			1	2	3	4	5
50	6	7	8	9	10	11	12
51	13	14	15	16	17	18	19
52	20	21	22	23	24	25	26
1	27	28	29	30	31		

25. Juledag
26. 2. Juledag

Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Forening

Som tidligere beretter vi her korteligt om vore arrangementer det sidste årstid.

En aften i februar 2003 fik vi afgjort Åbyhøjmesterskabet for hold i paratviden om vort sogn. Vindere blev Henning Morsø Christiansen, Per Godsk og Søren Hansen. Samme aften hørte vi også en båndoptagelse med uddrag af et interview med længst afdøde Aksel Andersen og Emil Hansen om blandt andet trafikforholdene i begyndelsen af 1900-tallet.

Generalforsamlingen blev en stiltfærdig affære, og der skete ingen ændringer i foreningens ledelse. Ved samme lejlighed fortalte museumsinspektør Hans Skov fra Moesgård om de seneste udgravninger i Arhusområdet. Skovs foredrag var rigt illustreret med tegninger, billeder og kort og påhørtes med interesse af en lydhør forsamling.

Den årlige byvandring fandt sted mandag den 16. juni med knap halvfjerds deltagere. Vandringen koncentrerede sig om den centrale del af Åbyhøj omkring den gamle administrationsbygning og Parken og blev ledet af Per Godsk og Gunner Nielsen.

Endnu en gang lukkede den årlige udflugt af et fortræffeligt sommervejr, og tilstrømningen var så stor, at vi desværre måtte sige nej til fem. Undervejs fortalte Niels Høyer om kirken i Hee, som han senere foreviste, og Holger E. Laursen berettede om den tidligere statsminister I.C. Christensen, hvis mindemuseum vi også besøgte.

Næste mål var Strandingsmuseet i Thorsminde, der især er et minde om skibskatastrofen i julen 1811, som kostede flere end 1300 briter livet.

Også et besøg på herregården Nørre Wosborg var med i programmet. Vi hørte om gårdens historie og nød stedets berømte kaffebord med hjemmebagte lækkerier.

På udturen var vi et vend omkring Ingvar Cronhammars imponerende "Elia" i Herning, og udflugtens sidste stands blev Trehøje med den milevide udsigt.

Endelig har vi et fortsat godt samarbejde med Åby Bibliotek. Sidst har det givet udslag i et fælles arrangement, en foredragsaften. Her demonstrerede lederen af Lokalhistorisk Samling i Århus, Leif Dehnits, hvordan man ved slægtsforskning kan have glæde af internettet. En udbytterig aften, hvor tilstrømningen var så stor, at vi desværre måtte give afslag til nogle. Derfor regner vi med at kunne gentage arrangementet først i det ny år.

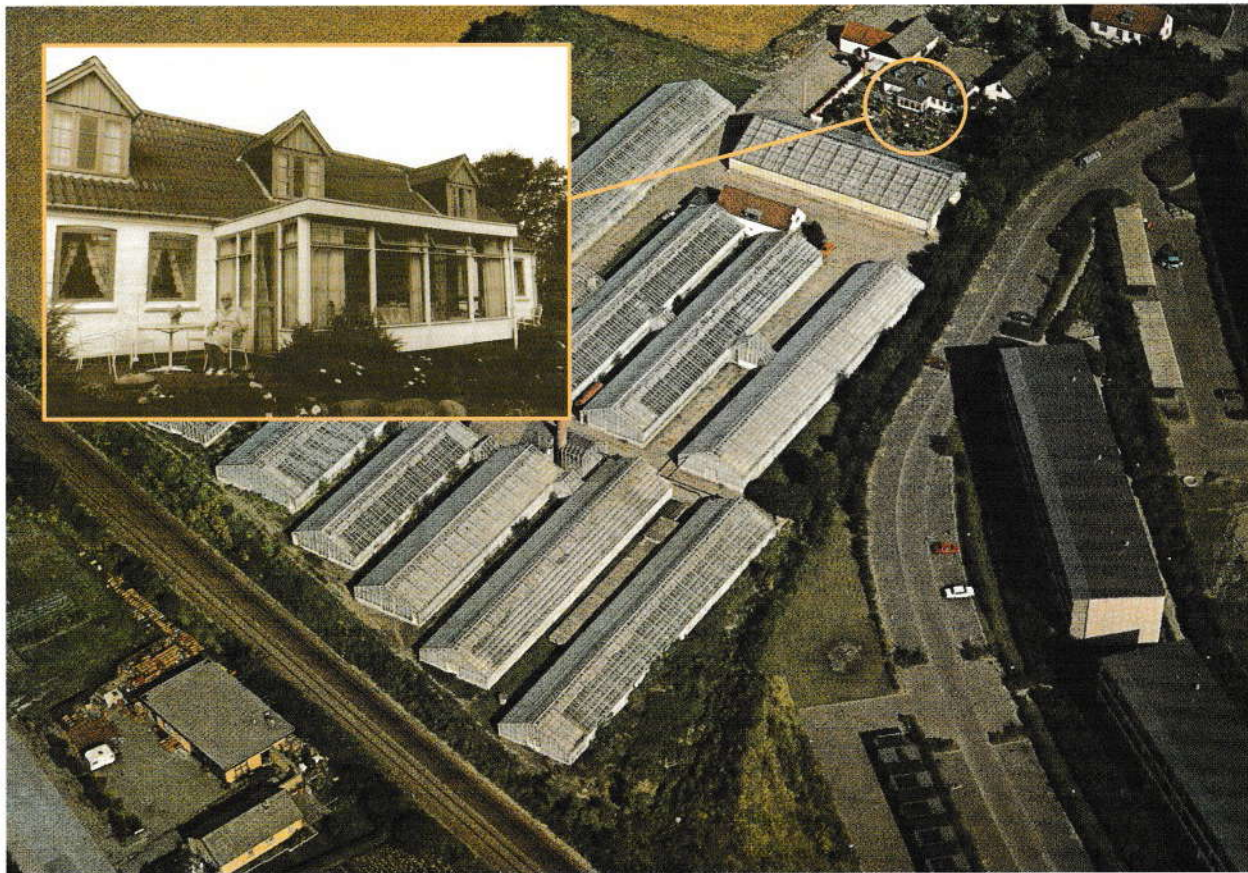
Som før har arkivlederen løbende småudstillinger i monterne i Bibliotekets forhal, og vi har ved et par lejligheder optrådt på "udebane", således ved Torvedagen i august.

Vort kontingent er uændret: 50,- kr., for pensionister dog kun 25,- og som nævnt ovenfor er der ikke sket ændringer i foreningens ledelse, hvorfor bestyrelsen fortsat har denne sammensætning:

Formand: Niels Høyer, Kr. Koldsvej 68, tlf. 8625 7326
Kasserer: Erik Malthé Christensen, Silkeborgvej 276, tlf. 8675 3306
Sekretær: Holger E. Laursen, Tingvej 6, tlf. 8615 7313
Arkivleder: Niels Løgager Nielsen, Bragesvej 36, tlf. 8615 3688
Arkivassistent: Th. Fischer, Korsagervej 4, tlf. 8625 6069.

Som altid er arkivet åbent **hver torsdag mellem klokken 16 og 18**. Herudover er man velkommen til at henvende sig til arkivlederen eller et andet bestyrelsesmedlem.

Petersminde

Her har vi sneget os ind i den tidligere Brabrand kommune, men gartneriet begyndte i Åbyhøj. Petersminde har godt hundrede år på bagen og ejes af Carl Aksel Kragh Sørensen. Det blev grundlagt af den nuværende ejers farfar, hvor Birkeparken nu ligger, men i 1908 flyttede man til Snapagervej nær grænsen til Åbyhøj.

Fra midten af 1930'erne var gartneriets kendetegn "Petersminde-orchideer", og i dag er Petersminde verdens førende producent af en helt speciel blomst, der er bedst kendt som spansk marguerit og sælges under navnet Cape Daisy.

Her ser vi gartneriet i fugleperspektiv og Carl Aksel Kragh Sørensens mor, Jenny Kragh Sørensen, i sin have i september 1991, kort før hun døde. (Fotos i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).